

МЕХАНІЗМИ ВІДНОВЛЕННЯ РІВНОВАГИ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання
ринкових відносин

Верстюк Ж.В.

студентка 1 ск курсу «Фінанси, банківська справа та страхування»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Платіжний баланс - це статистичний звіт, що складається на певний період часу, відображає співвідношення сум грошових надходжень, що були отримані резидентами країни з-за кордоном, і сумою здійснених платежів. Платіжний баланс є певним індикатором стану всієї економіки країни, що відображає наскільки країна розвинена і конкурентоспроможна.

Платіжний баланс завжди має вартісний вираз.

Структура платіжного балансу:

1. Торгівельний баланс.
2. Баланс послуг та некомерційних платежів.
3. Баланс руху капіталів і кредитів.

Торгівельний баланс:

- по дебіту - це витрати на імпорт товарів;
- по кредиту - виручка від експорту товарів.

Баланс послуг та некомерційних платежів:

- по дебіту - витрати на оплату послуг з-за кордону;
- по кредиту - виручка від наданих послуг за кордону.

Баланс руху капіталів і кредитів:

- по дебіту - перекази за кордон;
- по кредиту - перекази з-за кордону.

Платіжний баланс може бути профіцитним та дефіцитним. Дефіцитним платіжний баланс є тоді, коли платіжний баланс пасивний, грошові надходження перевищують платежі; профіцитний - платіжний баланс активний, це коли сума платежів більша від надходжень.

Економічна теорія визначає п'ять можливих шляхів досягнення рівноваги платіжного балансу:

1. Фінансування платіжного дефіциту без зміни валютного курсу.
2. Жорсткий валютний контроль.
3. Плаваючі валютні курси.
4. Постійнофіксовані валютні курси.
5. Компромісні валютні курси (3 і 4).

Кожний варіант являє собою спосіб вирішення проблем валютної системи як наслідок дефіциту платіжного балансу і падіння курсу національної валюти.

Перший варіант передбачає умови, за яких країна має можливість фінансувати дефіцит платіжного балансу, за рахунок скорочення валютних резервів і грошових зобов'язань до інших країн. Такими умовами є:

- а) дефіцит платіжного балансу має тимчасовий характер;
- б) країна має валютні резерви у достатніх обсягах;

в) сталість валютного курсу в довгостроковому плані, без істотних корекцій загально економічної політики для його підтримки. Якщо цих умов немає, то підтримка валютного курсу за допомогою тимчасових фінансових заходів є не ефективною.

Другий варіант - жорсткий валютний контроль - передбачає обмеження імпорту товарів і послуг, вивезення капіталу за кордон, закордонного туризму і т. ін. Вважається, що застосування першого варіанта носить обмежений характер, другого практично неприйнятне, оскільки економічні і соціальні наслідки жорсткого валютного контролю досить негативні. Отже, практично можливі такі варіанти відновлення рівноваги платіжного балансу:

§ у країні може діяти механізм постійно фіксованих валютних курсів;

§ допускається вільне плавання валютних курсів, без втручання держави;

§ можна застосовувати компромісний варіант:

а) при політиці фіксованих курсів проводити значні девальвації або ревальвації;

б) проводити політику так званого керованого плавання.

Кожен з цих підходів має позитивні і негативні риси. Але ж практика міжнародного господарювання переконливо свідчить про те, що переваги та недоліки кожного з них не можуть бути прямо прив'язані до будь-яких умов і будь-якої країни світу. Отже, підсумовуючи викладене, зазначимо, що не можна назвати універсальну державну політику коригування дефіциту платіжного балансу, яка була б однаково найкращою для всіх світових держав і для всіх історичних періодів.

Література:

1. Міжнародна економіка. Підручник./ За ред. А. О. Задой, В.М.Тарасевича – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.

2. Balance of Payments Manual, fifth edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.cfm?sk=157.0>

3. Balance of Payments and International Investment Position Manual, sixth edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/bopman6.htm>

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРООБЛІГАЦІЙ ВІТЧИЗНЯНИМИ ЕМІТЕНТАМИ

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Бабой К.Ю.

студентка 1 ск курсу «Фінанси, банківська справа та страхування»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

За останні роки вітчизняні фінансові установи почали активно виходити на міжнародні ринки капіталу та залучати значні обсяги ресурсів та тривалі строки за допомогою такого популярного боргового інструменту, яким є єврооблігації.

Єврооблігація – емісійний борговий цінний папір на пред'явника, який обертається на зовнішніх для емітента ринках, як правило, у значних (понад